

Хоће у остваривању југословенско-албанских односа. Излагање би требало да се појави наредне године у зборнику радова са конференције.

На скупу је било 12 учесника, а теме су биле везане за различита економска питања у периоду 1945–1990. Тако су истраживачи говорили о економским искуствима 1989–1990, приватној својини 1944–1948, економским везама Албаније и Совјетског Савеза 1948–1961, процесу колективизације у пољопривреди и пропаганди, економској стаљинизацији 1950–1967, аграрној реформи и колективизацији, волонтерским акцијама.

Веома је важно да се потенцира стручни дијалог међу историчарима, а нарочито албанским и српским, јер постоје бројне теме којима се они баве а које од научних прерасту у политичке и изгубе научни смисао. Ова конференција је истакла управо тај аспект и значајно је да се дијалог међу историчарима настави. Потребно је сагледати шта је доступно албанској стручној јавности и колико се то разликује од српских извора, а везано је за исте теме, па то потенцирати у разговорима. Излагања албанских колега на конференцији показују да су они спремни да сарађују са српским колегама.

Божица СЛАВКОВИЋ МИРИЋ

Међународна научна конференција *Balkan Express*, Карлов универзитет у Прагу, 12–13. 11. 2021.

Карлов универзитет у Прагу организовао је 12. и 13. новембра 2021. Шесту интернационалну конференцију балканских студија *Balkan Express*. Ове године она је имала за циљ да сагледа Балкан кроз концепте и идеје суседа и суседских односа. Тема је била “Neighbors and neighborhood in the Balkans”. С обзиром на тренутну здравствену ситуацију у целом свету, и научне конференције прате савете за безбедно одржавање. Тако је и овај скуп, чије је организовање прошле године прескочено због пандемије ковида 19, одржан хибридно, односно могло се присуствовати уживо или онлајн.

Централна тема конференције био је комшиluk у свакодневном животу на Балкану и важност комшијских односа у балканским друштвима. Са једне стране, традиционално балканско схватање комшилука створено је под отоманским и медитеранским друштвеним и културним утицајима, али је јединствено због односа, поштовања, помоћи и толеранције међу комшијама без обзира на веру и етничку припадност. У таквој перспективи, комшијска солидарност помаже да се неутрализују утицаји национализма и економског притиска на појединце. У екстремним ситуацијама војних и идеолошких сукоба, многи су сачували животе, имовину и достојанство својих комшија. Са друге стране, Балкан је опште познат као место где је дуго присутно неповерење, љубомора, мржња и конфликти међу комшијама.

Овај скуп је трајао два дана и био је подељен према темама у панеле. Први панел се бавио комшијским односима на Балкану од 19. века до Другог светског рата (у Босни у време Аустро-Угарске, муслимана у Бугарској у 19. и 20. веку). Поједини панели били су посвећени конкретним деловима Балкана, на пример Косову и Метохији (теме су биле породичне задруге између два светска рата, комшијски односи у Косовској Митровици, свакодневни живот и дружење младих), Босни и Херцеговини (визуелна уметност као алат за помирење; миграције и рурализација градова), Грчкој (концепт оријентализма у европском контексту; грчки и македонски емигранти у послератној Чехословачкој). У оквиру панела који је био посвећен уопштено коегзистенцији, истраживачи су се бавили улогом споменика посвећених народнослободилачкој борби у помирењу суседа у Југославији после Другог светског рата, као и стварањем добрих односа Грка и Срба током 90-их година прошлог века. Панел који је био посвећен комшијским односима и национализму (Црна Гора, Србија и Босна и Херцеговина) бавио се темама скривених суседа – Јеврејима у Црној Гори током Другог светског рата, као и свакодневицом и музиком у садашњој Црној Гори. Два панела била су посвећена идеји и пракси комшилука на Балкану, у оквиру којих су учесници представили: односе суседа на примеру штампе у Хрватској и Србији после 2007, затим како су представљени косовски сукоби 1998–1999. у уџбеницима историје на Косову и у Србији, као и живот с родитељима као разлог за останак и концепт комшилука у босанској књижевности.

Конференција је била веома добро организована, иако комбиновање два начина учествовања није било једноставно за организаторе, који су били увек доступни за сва питања, све је било технички беспрекорно урађено. Било је 23 учесника, већим делом онлајн. Они су кроз своја излагања сагледали појмове, праксе и дискурсе комшилука на Балкану (кроз историјску, антрополошку, политичку и економску перспективу). Конференција је имала интердисциплинарни приступ, омогућавајући истицање различитих поља интересовања и начина разумевања комшија и комшијских односа. Поред богатог академског програма, конференција је пружила увид и у балкански културни и уметнички развој кроз изложбу и презентацију књига.

Божица СЛАВКОВИЋ МИРИЋ

Међународно архивистичко саветовање
Архиви – прошлост која траје, Нови Сад, 6–8. 10. 2021.

Организатор Међународног архивистичког саветовања *Архиви – прошлост која траје* било је Архивистичко друштво Србије, домаћин Архив Војводине, а покровитељ Министарство културе и информисања Републике Србије. Уз две сесије у којима су учесници представили резултате својих